

Aikamatkustajan tarina

Sari Peltoniemi: *Suomu*
Tammi 2007.

Sari Peltoniemen tuorein teos *Suomu* on mielenkiintoinen kirja eritoten lajityyppien kehityksen kannalta: teoksessa tulee selkeästi esille kuinka nykyajan nuortenkirjallisuus kehittyi omaan persoonalliseen suuntaansa eri lajityyppien yhdistelyn myötä. Kuten kirjan takakannessakin todetaan, romaani ammentaa aineksia niin Suomen lähihistoriasta kuin fantasiasta ja vampyyritarinoistakin. Peltoniemen kohdalla oman persoonallisen kokonaisuuden rakentamisen eri lajityyppien piirteiden avulla voisi myös sanoa muodostuneen osaksi Peltoniemen tyyliä. Suomessa on selkeästi fantastisia piirteitä, mm. rinnakkaistodellisuuteen siirtyminen. Tarinassa tulevat esille myös realistiset kerronnan perinteet esimerkiksi historiallisen miljöön ja Oonan henkilöihahmon kautta.

15-vuotias Oona on Suomun keskipisteessä: tarina alkaa, kun tyttö lähtee uimaan vastarannalle vihan vallassa. Vasta myöhemmin lukijalle selviää miksi tyttö oli niin vihainen, ja mitä hän ui karkuun. Uintiretki saa karun päätöksen – Oona päätyy vastarannalle, jossa hän huomaa olevansa aivan eri maailmassa. Suomessa ollaan, mutta sota onkin käyty Ruotsia vastaan, ja vielä hävitty, minkä myötä toisen todellisuuden historia on kehittynyt aivan toisella tavalla.

Suomu on erittäin mielenkiintoinen tarina, mutta siitä ikään kuin puuttuu terävin kärki, se tietty koukku, joka saa tekstin uppoamaan syvälle lukijan mieleen. Ei ole kysymys pitämisestä tai pitämättömyydestä, vaan siitä, että teksti ikään kuin väistelee lukijaa, jonka myötä jää tunne siitä, että jotakin puuttuu. Että tarinassa olisi voitu kaivautua vielä vähän syvemmälle, ja mennä vielä vähän eteenpäin.

Suomussa on myös selittämättömyyttä. Pidän Peltoniemen teksteissä erityisesti siitä, että asioita jätetään avoimiksi: kaikelle ei aina ole selitystä. Tätä kautta lukijan omalle mielikuvitukselle annetaan mahdollisuus kehitellä tarinaan lisäulottuvuuksia. Lisäksi se, että asiat jäävät avoimiksi saa lukijan miettimään niitä, ja palaamaan tekstiin uudestaan. Suomussa jää paljon asioita avoimiksi. Mitä ovat sisaret, systerit, tai mitä ovat vesiliskot ja lentoliskot? Ja ennen kaikkea keitä ja mitä ovat Ugovit?

Suomun tarinarakenteessa käytetty kirjemuoto oli mielenkiintoinen valinta. Tällainen rakenne toimi hyvin, se kantaa tarinaa eteenpäin paikoittain jopa keveällä tavalla, silti selittämättä liikoja, ilman että kerronta alkaisi jurnuttaa paikoillaan.

Maria Loikkanen